

Parlamentul
Republicii Moldova

267-08 nr. 703
14.12 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023 (nr.445 din 08.12.2022)

Direcția generală juridică a examinat în mod prioritar proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și comunică următoarele.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, fiind aprobat prin Hotărârea nr.834 din 7 decembrie 2022, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei Informative, proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2023 a fost elaborat conform cadrului legal, care reglementează aspectele bugetar-fiscale.

Conform estimărilor, în anul 2023 *veniturile bugetului public național* vor fi în creștere cu 10,6 la sută față de volumul precizat în anul 2022, având pondere în PIB de 32,6 la sută. Ponderea majoră în volumul veniturilor bugetului public național este atribuită colectărilor din contul impozitelor și taxelor (62,6 %). Ponderea granturilor pentru anul 2023 se va majora, constituind 5,5% din totalul veniturilor bugetului public național în comparație cu 1,6% prognozate pentru anul 2022. Din totalul granturilor estimate, granturile destinate susținerii bugetare se preconizează într-o pondere de 77,4% sau cu 44 p.p. mai mult decât s-a prognozat pentru anul 2022.

Cheltuielile bugetului public național vor fi în creștere cu 12,9 la sută, deficitul bugetar atingând nivelul de 6,0% din PIB. Pentru anul 2023, ca și în anul 2022, este aplicată clauza de derogare de la regula bugetar-fiscală stabilită la art.15 alin.(1) și alin.(3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-

fiscale nr.181/2014, reieșind din consecințele multiplelor crize și inflația accelerată.

Bugetul de stat pentru anul 2023 se propune a fi aprobat la *venituri* în sumă de 64868382,2 mii lei și la *cheltuieli* în sumă de 83195682,2 mii lei, cu un *deficit* în sumă de 18327300,0 mii lei.

3. Potrivit art.47 alin.(1) lit.d) și lit.e) din Legea nr.181/2014, Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor – până la 15 octombrie, iar Parlamentul urmează să adopte legile bugetare anuale pe anul următor – până la 1 decembrie.

Proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul 2023 a fost înregistrat în Parlament la data de 08 decembrie, cu depășirea termenului stabilit de lege. Faptul dat generează dificultăți în respectarea procedurii legislative de examinare a proiectelor de legi bugetare pentru anul următor, prin reducerea termenelor destinate etapelor de examinare, ținând cont de obligativitatea de avizare a amendamentelor înaintate la proiectul de lege, respectiv de către Guvern.

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. Cu referire la art.2 lit.g) din proiect, este de menționat că legislația în vigoare nu conține prevederi privind crearea și finanțarea Fondului de amalgamare voluntară a localităților. Guvernul poate stabili modul de repartizare a alocațiilor bugetare în fondul respectiv doar având la bază prevederile legale privind crearea fondului. Nota informativă nu conține informații privind aprobarea și punerea în aplicare a Strategiei de reformă a administrației publice în Republica Moldova pentru perioada 2023-2030.

2. La art.4 lit.b) din proiect este prevăzută suma de 6696777,6 mii de lei pentru asigurarea categoriilor de persoane neangajate prevăzute la art.4 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Menționăm că Nota informativă la proiectul de lege nu conține datele privind stabilirea sumei respective, dacă aceasta va acoperi toate categoriile de persoane neangajate și necesarul prevăzut potrivit legislației.

3. Art.4 lit.c) din proiect se referă la transferuri cu destinație generală pentru bugetele locale de nivelul întâi care vor fi efectuate din contul taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova. Luând în considerație că prin politica bugetar-fiscală se schimbă destinația utilizării taxei respective care anterior, potrivit art.12 alin.(2) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, se utiliza exclusiv pentru infrastructura drumurilor comunale și a străzilor, nu este clar dacă capitolul respectiv de cheltuieli va avea o acoperire de la buget.

4. La determinarea sporului lunar în valoare fixă prevăzut la art.11 din proiect urmează de prevăzut expres că sporul respectiv va fi achitat fără a fi legat de plata diferențelor salariale prevăzute la moment prin politica bugetar-fiscală, fără diminuarea acestor diferențe.

5. Menționăm că proiectul bugetului de stat nu prevede finanțarea cheltuielilor ce se referă la realizarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2021-2027. Potrivit pct.5 din Hotărârea

Guvernului nr. 916/2020 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027 va fi susținut financiar din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetul de stat, din surse ale localităților beneficiare și resurse financiare ale programelor de asistență externă.

6. La examinarea proiectului de lege în lectura a doua, se va ține cont de prevederile art.131 din Constituție, Hotărârile Curții Constituționale nr.19/1999 și nr.29/2001, precum și alin.(2)-(6) ale art.58 din Regulamentul Parlamentului, privind existența avizului pozitiv al Guvernului la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, drept condiție obligatorie pentru adoptarea acestora de Parlament.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex. L. Bordei
Tel. 820-585